

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะตามลำดับดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ได้รับความนิยมมาก สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหาร คือ ผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียน ทั้ง 4 ฝ่าย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่มีนักเรียนมาสมัครเข้าเรียนมาก ในปีการศึกษา 2537 รวม 70 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ ครู-อาจารย์ โดยการสุ่มตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน และผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่มีนักเรียนมาสมัครเข้าเรียนมาก ในปีการศึกษา 2537 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 368 คน รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในขั้นตอนที่ 1 จำนวน 776 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหาร คือ ผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ได้รับความนิยมมาก จำนวน 50 คน และครู-อาจารย์ โดยสุ่มแบบเจาะจง จากหัวหน้างานแผนงานของโรงเรียน จำนวน 10 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน

60 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสำรวจเบื้องต้น และแบบสัมภาษณ์ ชนิดที่มีโครงสร้าง โดยใช้แบบสำรวจเบื้องต้นในการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร และแบบสัมภาษณ์ ชนิดที่มีโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบ่งเป็นการสัมภาษณ์สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ และสัมภาษณ์สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ได้รับความนิยมมาก สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสำรวจเบื้องต้นและสัมภาษณ์ ตลอดจนการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ความถี่การจัดลำดับค่าร้อยละ การวิเคราะห์เนื้อหา และเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบการบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การสำรวจเบื้องต้น

ในจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 14 โรงเรียน โรงเรียนที่ได้ลำดับที่ 1 - 10 มีรายชื่อดังต่อไปนี้ 1. โรงเรียนบดินทร์เดชา 2. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย 3. โรงเรียนสตรีวิทยา 4. โรงเรียนหอวัง 5. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ 6. โรงเรียนศึกษานารี 7. โรงเรียนเบญจมราชาลัย 8. โรงเรียนสตรีวิทยา 2 9. โรงเรียนวัดสุทัศนวราราม 10. โรงเรียนสายปัญญา

ตอนที่ 2 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

จากการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 45 - 54 ปี มีอายุราชการตั้งแต่ 20 - 24 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี มีระดับปริญญาเอก 1 คน ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารที่เป็นผู้อำนวยการทุกคน ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการระดับ 9 และระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งหรือทำหน้าที่ในปัจจุบันต่ำกว่า 5 ปี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การสัมพัทธ์เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียน
มัธยมศึกษา ที่ได้รับความนิยมมาก

1. ด้านการบริหารงานทั่วไป พบสภาพดังนี้

การจัดทำแผนภูมิแสดงโครงสร้างการบริหารงาน ในภาพรวมและ
รายกลุ่มระบุว่ามีการจัดทำแผนภูมิการบริหารงานของแต่ละฝ่าย โดยจัดเป็นป้ายประกาศไว้ใน
สถานที่ทำงานของแต่ละฝ่าย และรายละเอียดในแผนภูมิ มีการแบ่งงานการบริหารโรงเรียน
ออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปกครอง ฝ่ายบริการ และมีการกำหนด
บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบงานของแต่ละฝ่าย

การจัดทำแผนของโรงเรียนในภาพรวมและรายกลุ่ม ระบุว่ามีการ
จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี และแผนปฏิบัติการประจำปี

การจัดทำแผนงานและโครงการของโรงเรียน ในภาพรวมและ
รายกลุ่มระบุว่า โรงเรียนกำหนดกรอบนโยบาย แล้วมอบให้แต่ละฝ่าย/หมวดวิชา/งาน เขียน
แผนงานและโครงการ

สำหรับข้อมูลที่น่ามาใช้ในการเขียนแผนงานและโครงการใน
ภาพรวมและรายกลุ่ม ระบุว่าอาศัยข้อมูลจากนโยบายหรือจุดเน้นของกรมสามัญศึกษา

การดำเนินงานสารสนเทศของโรงเรียน ในภาพรวมและรายกลุ่ม
ระบุว่ามีการจัดทำสารสนเทศของโรงเรียนเป็นเอกสารรายงานเผยแพร่

เรื่องที่ใช้เป็นข้อมูลอยู่ในระบบสารสนเทศของโรงเรียนในภาพรวม
และรายกลุ่ม ระบุว่า เป็นเรื่องข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน ครู นักเรียน พนักงานของโรงเรียน

วิธีดำเนินการจัดทำแผนความต้องการบุคลากรทั้งในปัจจุบันและ
อนาคต ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า มีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการ

วิธีการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนในภาพรวมและรายกลุ่มระบุ
ว่าเป็นการจัดประชุมในโรงเรียน

เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน ในภาพรวมและ
รายกลุ่ม ระบุว่า มีเรื่องพัฒนาบุคลากร คือ เรื่องวิธีการสอน

วิธีการบำรุงขวัญและให้กำลังใจแก่บุคลากรของโรงเรียนในภาพรวม และรายกลุ่มระบุว่า เป็นการจัดเลี้ยงสังสรรค์และสำหรับกลุ่ม ครู-อาจารย์ ระบุว่ามีการจัดเลี้ยงสังสรรค์ มีการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ การคัดเลือกให้เป็นบุคลากรดีเด่นและการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียน

วิธีการบริหารการเงินและการบัญชีของโรงเรียน ในภาพรวมระบุว่า มีการจัดเก็บเอกสารการเงินได้อย่างเป็นระเบียบปลอดภัย สำหรับกลุ่มผู้บริหารระบุว่ามีการจัดเก็บเอกสารการเงินไว้อย่างเป็นระเบียบและปลอดภัยและมีการจัดทำหลักฐานการเงินถูกต้องและเป็นปัจจุบัน สำหรับกลุ่มครู-อาจารย์ ระบุว่ามีการจัดเก็บเอกสารการเงินไว้อย่างเป็นระเบียบและปลอดภัย

สัดส่วนการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณที่โรงเรียนได้รับ ในอัตราส่วนระหว่างงานวิชาการ : งานบริหารทั่วไป : เงินสำรองจ่ายในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า เป็นแบบ 60 : 30 : 10

วิธีดำเนินการควบคุมและตรวจสอบการรับ-จ่ายเงินนอกงบประมาณของโรงเรียนในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า มีการตรวจสอบนับเงินสดและเอกสารแทนตัวเงินให้ถูกต้องตามที่ได้รับและกลุ่มครู-อาจารย์ระบุเพิ่มเติมอีกว่ามีการตรวจนับเงินสดและเอกสารแทนตัวเงินให้ถูกต้องกับรายงานเงินคงเหลือประจำวัน ตรวจสอบความถูกต้องของเงินคงเหลือในสมุดเงินสดและทะเบียนต่าง ๆ ทุกสิ้นเดือน และมีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในที่โรงเรียนตั้งขึ้นทำหน้าที่ตรวจสอบ

วิธีการจัดอาคารสถานที่ เพื่อใช้ในการเรียนการสอนของโรงเรียน ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า มีการใช้ระบบหมุนเวียนห้องเรียนทุกวิชา

วิธีจัดดำเนินการทางด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียน ในภาพรวมและรายกลุ่ม ระบุว่า มีการจัดตั้งกรรมการรับผิดชอบอาคารสถานที่และทรัพย์สินของโรงเรียน เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ติดต่อสื่อสารโทรคมนาคม ในภาพรวมและรายกลุ่มว่ามีรถยนต์โทรศัพท์ และเครื่องโทรสาร

สำหรับวิธีดำเนินการงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์

2. ด้านการบริหารงานธุรการ พบสภาพดังต่อไปนี้

การจัดดำเนินการวางแผนงานธุรการของโรงเรียน ในภาพรวม และรายกลุ่ม ระบุว่า มีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานธุรการและกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรในงานธุรการ

การจัดดำเนินการทางด้านสารบรรณของโรงเรียนในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า จัดให้มีการลงทะเบียนรับ-ส่งถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน และจัดให้มีแบบฟอร์มต่าง ๆ ของราชการเพื่อใช้ในงานธุรการ

การจัดดำเนินการด้านพัสดุของโรงเรียน ในภาพรวมและรายกลุ่ม ระบุว่า จัดให้มีการตรวจสอบพัสดุประจำปีและจำหน่ายพัสดุตามระเบียบราชการ

การจัดทำหลักฐานการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนในภาพรวม และรายกลุ่มระบุว่า จัดให้บุคลากรของโรงเรียนมีการบันทึกหลักฐานให้เป็นปัจจุบัน

การจัดดำเนินการทางด้านการประเมินผลงานธุรการของโรงเรียนในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า มีการจัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลงานธุรการ

3. ด้านการบริหารงานวิชาการ พบสภาพดังต่อไปนี้

การวางแผนงานวิชาการ ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า มีการจัดทำแผนงานและโครงการงานวิชาการและจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานด้านวิชาการ

การจัดกลุ่มวิชาเรียน ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า จัดกลุ่มวิชาเรียนโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาจำนวนคาบที่สอนและจำนวนบุคลากรฝ่ายวิชาการ

การเลือกวิชาเรียนในกลุ่มวิชาเลือก ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า โรงเรียนจัดกลุ่มวิชาให้นักเรียนเรียน

วิธีการจัดตารางสอนของโรงเรียน ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า จัดโดยผู้แทนของแต่ละหมวดวิชาไปร่วมกันจัดโดยได้รับความเห็นชอบจากผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

การจัดสอนเสริมให้แก่นักเรียนในโรงเรียนในภาพรวมและรายกลุ่ม ระบุว่า แต่ละโรงเรียนมีการจัดสอนเสริมให้แก่นักเรียน

การดำเนินการจัดทำแผนการสอนรายวิชาของครู ในภาพรวม และรายกลุ่ม ระบุว่าทุกโรงเรียนมีการจัดทำแผนการสอนรายวิชา และมีการนำแผนไปใช้ประกอบการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

สำหรับสื่อการสอนที่ครูผลิตใช้เอง ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า เป็นเอกสารประกอบการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน ในภาพรวมและรายกลุ่ม ระบุว่า มีการจัดกิจกรรมประกวดแข่งขัน

วิธีการส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดีและมีความเป็นเลิศทางวิชาการ ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า มีการจัดให้นักเรียนเรียน แขนการเรียน โครงการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ (ส.พ.พ.)

การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า มีการส่งเสริมให้ครูผลิตเอกสารทางวิชาการ

หลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียน ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่ามีการจัดกิจกรรมตามระเบียบและโครงสร้างของหลักสูตร

การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียน ในภาพรวมและรายกลุ่ม ระบุว่า มีการกำหนดแนวปฏิบัติและจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน

การดำเนินการประเมินผลงานของฝ่ายวิชาการ ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า จัดให้มีการตรวจสอบหลักฐาน การดำเนินงานทางวิชาการของโรงเรียน

ระบบการรายงานผลการปฏิบัติงานและโครงการของงานวิชาการ ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า มีการรายงานเมื่อสิ้นปีการศึกษา

4. ด้านการบริหารงานปกครอง พบสภาพดังต่อไปนี้

การดำเนินการวางแผนงานปกครอง ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า มีการจัดแบ่งสายงานความรับผิดชอบการปกครองนักเรียน

การดำเนินการทางด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของนักเรียน ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า มีการจัดครู-อาจารย์ดูแลนักเรียนหน้าประตูโรงเรียนในเวลาเช้าและเย็น

การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาความประพฤติ และระเบียบวินัยของนักเรียน ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า เป็นกิจกรรมที่เน้นความเป็นผู้นำ และเมื่อพิจารณาเกี่ยวกับวิธีดำเนินการ พบว่า ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า จัดให้มีการเข้าค่ายปฐมนิเทศนักเรียนเข้าใหม่และการอบรมนักเรียนประจำสี่ปดาห์

การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า มีการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังในเรื่องความซื่อสัตย์

การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า มีการจัดกิจกรรมเรื่องเกี่ยวกับการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ในภาพรวมและรายกลุ่ม ระบุว่า มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการศึกษาหาความรู้

วิธีการให้กำลังใจแก่นักเรียนที่ประพฤติดี ในภาพรวมและรายกลุ่ม ระบุว่า มีการประกาศชมเชยหน้าแถวเคารพธงชาติ

การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า จัดให้มีสภานักเรียนหรือคณะกรรมการนักเรียน

วิธีประเมินผลงานปกครองนักเรียน ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า จัดให้มีคณะกรรมการประเมินผลงานปกครองโดยเฉพาะ

5. ด้านการบริหารงานบริการ พบสภาพดังต่อไปนี้

การวางแผนการบริหารงานบริการ ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า มีการจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินปฏิบัติงานของงานบริการ

การจัดให้มีการบริการในเรื่องต่าง ๆ มีดังนี้

- ทางด้านน้ำดื่ม น้ำใช้ ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า จัดให้มีน้ำดื่ม น้ำใช้แยกจากกัน

- ทางด้านห้องน้ำ ห้องส้วม ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม ชาย-หญิง แยกจากกัน

- ด้านโภชนาการ ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า จัดให้มีร้านค้านำอาหารมาขายในโรงอาหาร

- ด้านโภชนาการ ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า จัดให้มีร้านค้านำอาหารมาขายในโรงอาหาร

- ด้านสุขภาพอนามัย ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า จัดให้มีครูพยาบาลดูแลเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของนักเรียน

การจัดบริการทางด้านห้องสมุด ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า จัดให้มีครูบรรณารักษ์บริการในห้องสมุดตลอดเวลา

การจัดบริการทางด้านโสตทัศนอุปกรณ์ ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า มีสถานที่บริการหรือห้องโสตทัศนศึกษาเป็นสัดส่วน

การจัดบริการทางการแนะแนว ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า จัดให้มีครูแนะแนวให้บริการแนะนำปรึกษาให้แก่นักเรียน และเมื่อพิจารณาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแนะแนว ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า เป็นการจัดกิจกรรมแนะแนวทางการศึกษาต่อ

การประเมินผลงานบริการ ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า จัดให้มีคณะกรรมการประเมินผลงาน

6. ด้านการบริหารงานโรงเรียนกับชุมชน พบสภาพดังต่อไปนี้

การวางแผนการบริหารโรงเรียนกับชุมชน ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า มีการศึกษาวิธีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียนแก่ชุมชน ในภาพรวมและรายกลุ่ม ระบุว่า มีการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน ได้แก่ ผลงานทางด้านวิชาการ

การให้บริการแก่ชุมชน ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า ให้บริการแก่ชุมชนทางด้านอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก

การจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า มีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนในวันสำคัญและเทศกาลต่าง ๆ

การได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชน ในภาพรวมและรายกลุ่มระบุว่า ได้รับความร่วมมือสนับสนุนทางด้านเงินทุน

การประกาศยกย่องบุคคลในชุมชน ในภาพรวมและรายกลุ่ม ระบุว่า มีการประกาศยกย่องโดยการประกาศยกย่องชมเชยหน้าแถวเคารพธงชาติ

การสนับสนุนจากชุมชนในการจัดตั้งองค์กร เพื่อสนับสนุนโรงเรียน ในภาพรวมและรายกลุ่ม ระบุว่า ได้รับการสนับสนุนจากสมาคมผู้ปกครองและครูของโรงเรียน

การจัดประเมินผลงานโรงเรียนกับชุมชน ในภาพรวมและรากกลุ่ม
ระบุว่า จัดให้มีคณะกรรมการประเมินผลงานโรงเรียนกับชุมชน

ตอนที่ 4 ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา
ที่ได้รับความนิยมมาก พร้อมด้วยสาเหตุและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาการบริหารงานทั่วไป ระบุไว้ 3 ปัญหา คือ

1.1 แผนงานและสารสนเทศ ยังจัดไม่เป็นระบบ สาเหตุ คือ
ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญ ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร ขาดความร่วมมือ บุคลากรต้องทำการ
สอนด้วย และขาดการวางแผนงาน ข้อเสนอแนะคือ ควรมีการวางแผน จัดหาบุคลากรที่มีความ
สามารถและอยู่ประจำ ผู้บริหารให้การสนับสนุนนำเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์มาใช้

1.2 การบำรุงขวัญและการพัฒนาบุคลากรยังไม่ดีพอ สาเหตุคือ
เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ บุคลากรมาก ผู้บริหารมีโอกาสใกล้ชิดกับบุคลากรน้อย การทำงาน
เพียงบุคคลกลุ่มเดียว และไม่ได้จัดทำไว้ในแผนงาน ข้อเสนอแนะ คือ จัดงานให้บุคลากรนำ
ความรู้ความสามารถ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทุกรูปแบบ พิจารณาความดีความชอบด้วยความ
ยุติธรรม หัวหน้างานควรมีส่วนร่วมพิจารณาด้วย

1.3 การจัดบริเวณอาคารสถานที่ยังไม่เป็นระเบียบและอเนก
ความสะดวกเพียงพอ สาเหตุ คือ โรงเรียนเก่า พื้นที่แคบและโรงเรียนใหม่พื้นที่กว้างเกินไป
จำนวนนักเรียนมาก ขาดบุคลากรดูแลรักษา ข้อเสนอแนะ ควรจัดทำเฉพาะความสะดวก
ความร่วมมือ ไม่เพิ่มจำนวนนักเรียน จัดหาผู้ที่มีความสามารถดูแลรักษาอาคารสถานที่ หากมีการ
สร้างตึกใหม่ ทำถนนลาดยางเป็นที่จอดรถ และทำสนามลอยฟ้าบนหลังคาตึก

2. ปัญหาการบริหารงานธุรการ ระบุไว้ 3 ปัญหา คือ

2.1 บุคลากรได้รับทราบและเข้าใจเกี่ยวกับงานธุรการน้อย
สาเหตุคือ ขาดการประชาสัมพันธ์ บุคลากรมีจำนวนมาก ครูไม่สนใจรับทราบ ข้อเสนอแนะ คือ
หาวิธีการประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนได้ทราบ จัดทำเป็นคู่มือแจก จัดส่งแจ้งไปที่ฝ่าย/หมวดวิชา/งาน
และให้เขียนชื่อรับทราบ

2.2 การปฏิบัติงานสารบรรณมีความล่าช้า

สาเหตุ คือ บุคลากรมีน้อย บุคลากรขาดความเข้าใจในงาน บุคลากรต้องทำการสอนด้วย ปริมาณหนังสือเข้า-ออกมาก ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ข้อเสนอแนะคือ จัดหาบุคลากรให้เพียงพอ จัดพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในงานที่ปฏิบัติและมีการประชาสัมพันธ์ที่ดี

2.3 ขาดบุคลากรปฏิบัติงานธุรการ

สาเหตุ กรมไม่บรรจุอัตรามาให้ บุคลากรย้าย บุคลากรทำการสอนด้วย ข้อเสนอแนะ คือ จัดจ้างบุคลากร หากครูผู้สอนมาช่วยงาน และนำเทคโนโลยี และคอมพิวเตอร์มาใช้

3. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ระบุไว้ 3 ปัญหา คือ

3.1 ครูผู้สอนขาดการนำวิธีการสอนแบบใหม่ โดยใช้สื่อและ

นวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการสอน สาเหตุ คือ ครูมุ่งสอนแต่เนื้อหาวิชาเพื่อมุ่งเข้ามหาวิทยาลัย ทำให้เกิดความล่าช้า สอนเนื้อหาได้น้อย ไม่เข้าใจวิธีใช้สื่อ ข้อเสนอแนะ คือ จัดนิเทศวิธีการสอน และการใช้สื่อ สนับสนุนส่งเสริมการผลิตสื่อ มีการจัดหาแนะนำการใช้สื่อ ควรมีห้องศูนย์สื่อประจำหมวดวิชา

3.2 ครูให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อย

สาเหตุ คือ ครูมีชั่วโมงสอนมาก ครูให้ความสนใจกิจกรรมน้อย ครูมีงานที่ต้องปฏิบัติมากขาดการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน ข้อเสนอแนะ คือ ควรจัดครูปฏิบัติกิจกรรมให้ตรงกับความรู้ความสามารถ ผู้บริหารประชุมชี้แจงถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ครูทราบ ควรมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของครู

3.3 ขาดการวิเคราะห์และนำผลการประเมินงานวิชาการไปใช้

ปรับปรุงงาน สาเหตุคือ ไม่ได้จัดให้มีการประเมินผลตามแผนงานฝ่ายวิชาการ มีงานที่ปฏิบัติมาก ขาดบุคลากรในการวิเคราะห์และประเมินผลงาน ขาดการกำกับติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากร ข้อเสนอแนะ คือ ปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการ จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ในการวิเคราะห์และประเมินผลงาน จัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลงาน จัดระบบการประเมินผลงานให้มีประสิทธิภาพ และประเมินผลงาน ขาดการกำกับติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากร ข้อเสนอแนะคือ ปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการ จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ในการวิเคราะห์และประเมินผลงาน จัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลงาน จัดระบบการประเมินผลงานให้มีประสิทธิภาพ และควรมีการกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากร

4. ปัญหาการบริหารงานปกครอง ระบุไว้ 3 ปัญหา คือ

4.1 การจัดการกรรมส่งเสริมพัฒนาความประพฤติและระเบียบวินัย ไม่ได้รับความร่วมมือจากครูเท่าที่ควร สาเหตุ คือ ครูส่วนใหญ่ทำหน้าที่สอนอย่างเดียว เห็นว่าเป็นหน้าที่ของครูฝ่ายปกครอง ครูฝ่ายปกครองมีชั่วโมงสอนมาก และทำงานหลายอย่าง นโยบายและแนวปฏิบัติไม่ชัดเจน ขาดการประชาสัมพันธ์ การพิจารณาความดีความชอบของผู้ปฏิบัติงาน ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารประชุมชี้แจงครูว่าการปกครองนักเรียนเป็นหน้าที่ของครูทุกคน ประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือ จัดทำระเบียบแนวปฏิบัติที่ชัดเจน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การพิจารณาความดีความชอบ ควรให้เป็นธรรม

4.2 นักเรียนไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน

สาเหตุคือ ขาดความร่วมมือจากครู ขาดครูดูแลติดตาม นักเรียนเอาอย่างสังคมภายนอกมากกว่าในโรงเรียน ผู้ปกครองให้ความร่วมมือน้อย นักเรียนบางส่วนสอบเทียบมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้แล้ว ข้อเสนอแนะคือ เพิ่มครูฝ่ายปกครองให้เพียงพอ จัดให้ครูดูแลกวดขันนักเรียน จัดประชุมอบรมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ควรมีแผนป้องกัน แก้ไข และพัฒนาความประพฤติของนักเรียน ขอความร่วมมือจากครูทุกคน ให้ครูประจำชั้นมีบทบาทมากขึ้น ลดชั่วโมงสอนของครูปกครอง และวางมาตรการสำหรับนักเรียนที่สอบเทียบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้แล้ว

4.3 การจัดทำหลักฐานข้อมูลเกี่ยวกับประวัติและความประพฤติของ

นักเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพ สาเหตุ คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ขาดเครื่องมือในการจัดทำข้อมูล ขาดความร่วมมือจากครู ขาดระบบและวิธีการจัดทำข้อมูล ข้อเสนอแนะ คือ วางแผนจัดทำข้อมูลอย่างมีระบบ จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ในเรื่องการจัดทำข้อมูลทางเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์มาใช้

5. ปัญหาการบริหารงานบริการ ระบุไว้ 3 ปัญหา คือ

5.1 ห้องน้ำห้องส้วมชำรุดบ่อยและไม่สะอาด

สาเหตุคือ นักเรียนมีจำนวนมาก นักเรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือรักษา ผู้ดูแลรักษาต้องทำงานอื่นด้วย โรงเรียนจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอในการบำรุงรักษา

บุคลากรขาดความรู้ในการบำรุงรักษา ข้อเสนอแนะคือ

ครูต้องสั่งสอนอบรมนักเรียน เพิ่มการทำความสะอาดให้บ่อยขึ้น จัดกิจกรรมรณรงค์รักษาความสะอาด จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ จัดผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ในการบำรุงรักษา

5.2 การจัดบริการทางด้านโภชนาการยังไม่ดีพอ

สาเหตุ คือ โรงอาหารคับแคบไม่ถูกสุขลักษณะ ไม่มีมาตรการตรวจสอบคุณภาพอาหาร การจัดเก็บภาชนะยังไม่เป็นระบบ ความสะอาดรวดเร็วในการซื้ออาหารมีน้อย ข้อเสนอแนะ คือ พัฒนาด้านความสะอาดของโรงอาหาร จัดครูที่มีความรู้ทางโภชนาการมาควบคุมดูแล ควรมีการตรวจสอบคุณภาพอาหาร ควรจัดระบบการซื้ออาหาร ควรมีการตรวจสอบสุขภาพของผู้นำอาหารมาขาย

5.3 การจัดบริการทางด้านโสตทัศนูปกรณ์ ยังไม่ดีพอ

สาเหตุ คือ ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ ขาดบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้าน ขาดแนวปฏิบัติในด้านการบริการแก่ครู ข้อเสนอแนะคือ โรงเรียนควรสนับสนุนด้านงบประมาณ จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ให้เพียงพอ จัดประชาสัมพันธ์แนวทางปฏิบัติที่จะให้บริการแก่ครูได้รับทราบและควรจัดทำเป็นแผนงานและโครงการ

6. ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนกับชุมชนระบุไว้ 3 ปัญหา คือ

6.1 โรงเรียนจัดทำแผนงานและโครงการเกี่ยวกับงานโรงเรียนกับชุมชนอยู่เป็นจำนวนน้อย สาเหตุ คือ โรงเรียนมีภารกิจในการจัดการศึกษาในโรงเรียนมาก โรงเรียนไม่สะดวกในด้านสถานที่ บุคลากรและการให้บริการโรงเรียนไม่ได้จัดตั้งเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะ โรงเรียนควรจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโดยเฉพาะ และหาวิธีการจัดบริการทางด้านต่าง ๆ ให้แก่ชุมชนมากขึ้น

6.2 โรงเรียนให้บริการทางด้านต่าง ๆ แก่ชุมชนอยู่เป็นจำนวนน้อย สาเหตุ คือ โรงเรียนมีภาระกิจมาก โรงเรียนไม่มีนโยบายที่ชัดเจน โรงเรียนขาดครูควบคุมดูแลในระหว่างที่ให้บริการ ข้อเสนอแนะ คือ โรงเรียนควรมีนโยบายที่ชัดเจน และควรจัดหาผู้ควบคุมดูแลในการให้บริการแก่ชุมชน

6.3 ครูมีส่วนร่วมกิจกรรมกับชุมชนอยู่เป็นจำนวนน้อย สาเหตุ คือ ครูไม่มีเวลาไปร่วม และหน่วยงานที่รับผิดชอบไม่ประชาสัมพันธ์ให้ครูทราบ ข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหารควรเป็นผู้นำครูเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ครูได้รับทราบอย่างทั่วถึง

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมนั้น มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. สภาพภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศหญิงมีความพึงพอใจในวิชาชีพครูมากกว่าเพศชาย ในด้านอายุอยู่ระหว่าง 45-54 ปี นับว่าเป็นวัยผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบสูง ในด้านอายุราชการ ตั้งแต่ 20-24 ปี นับว่ามีประสบการณ์ในอาชีพครูมาเป็นเวลานานพอสมควร ในด้านวุฒิการศึกษาสูงสุดเป็นปริญญาตรี ซึ่งจัดได้ว่าเป็นมาตรฐานของอาชีพครูซึ่งควรจะมีวุฒิกศษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และที่น่าสังเกตมีวุฒิปริญญาเอกรวมอยู่ด้วย ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่ดีของบุคลากรของกรมสามัญศึกษา สำหรับตำแหน่งปัจจุบันที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นผู้อำนวยการระดับ 9 ทุกคนนับว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการบริหารโรงเรียนเป็นอย่างมาก

2. ด้านการบริหารงานทั่วไป

ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมโรงเรียนได้จัดทำแผนปฏิบัติการซึ่งประกอบด้วยแผนงานและโครงการที่มีการสำรวจสภาพและปัญหา รวมทั้งความต้องการจำเป็นจากนโยบายหรือจุดเน้นของกรมสามัญศึกษาตลอดจนการศึกษาสภาพเฉพาะของโรงเรียน อย่างไรก็ตามก็ตีผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนระบุว่ามีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี

ส่วนการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปี ซึ่งเป็นแผนที่จะสามารถคาดคะเนอนาคตของโรงเรียนได้ จัดทำกันน้อยมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้อำนวยการโรงเรียนเหล่านี้ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการระดับ 9 ทุกคน ฉะนั้นผู้บริหารจึงมีอายุค่อนข้างมาก ใกล้เกษียณอายุราชการทำให้การวางแผนระยะ 5 ปีทำได้ยาก หรืออาจมีการวางแผนไว้แต่การที่จะดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายเป็นไปได้ยาก เพราะมีข้อจำกัดในเรื่องเวลา ประกอบกับผู้บริหารคนใหม่ไม่ได้ดำเนินการตามแผนที่วางไว้แต่เดิมทำให้แผนหยุดชะงักได้

การจัดแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ในสภาพรวมได้มีการจัดทำเป็นป้ายประกาศไว้ในสถานที่ทำงานของแต่ละฝ่าย รวมทั้งมีการจัดทำเป็นแผนภูมิรวมซึ่งนับว่ามีความสำคัญมาก ลักษณะแผนภูมิแสดงโครงสร้างการบริหารงานของแต่ละโรงเรียน

ที่เหมือนกัน ก็คือ การแบ่งสาขางานออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปกครอง และฝ่ายบริการ นอกจากนี้ยังมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของงานของแต่ละฝ่าย สำหรับ รายละเอียด เช่น แต่ละฝ่ายมีงานอะไรที่ต้องรับผิดชอบบ้างนั้น แต่ละโรงเรียนอาจจะแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อมรชัย ตันติเมธ (2524) ที่ว่าหากผู้บริหารมีการวางโครงสร้าง ราชการบังคับบัญชาให้มีการมอบหมายหน้าที่การงานอย่างถูกต้องและเหมาะสม แล้วจะช่วยให้การบริหารโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขวัญของครูในโรงเรียนจะสูงขึ้น เพราะทุกคนจะรู้จักอำนาจหน้าที่ของตนที่ลดหลั่นกันลงไป -

การพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมโรงเรียนมีการจัดประชุมในโรงเรียน รองลงมาเป็นการส่งบุคลากรไปอบรมประชุมสัมมนา ซึ่งนับว่าเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้แก่บุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2529) ที่ระบุว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการส่งเสริมให้คนที่ปฏิบัติงานอยู่แล้วได้เพิ่มพูนความรู้ความชำนาญและความสามารถเพิ่มขึ้น เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ถ้าหากโรงเรียน ได้จัดให้มีสวัสดิการ ให้ผลประโยชน์ตอบแทนและมีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพออีกด้วย แล้วจะเป็นการบำรุงขวัญให้บุคลากรมีกำลังใจ ส่วนการบำรุงขวัญและให้กำลังใจแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงาน ผลการวิจัย พบว่า มีการจัดงานเลี้ยง สังสรรค์ รองลงมาเป็นการให้ความดีความชอบ เป็นกรณีพิเศษ รวมทั้งการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียน

สำหรับสัดส่วนการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณที่โรงเรียนได้รับ ในอัตราส่วน ระหว่างงานวิชาการ : งานบริหารทั่วไป : งานสำรองจ่าย ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมผู้ใช้ สัมภาษณ์ระบุว่า ใช้อัตราส่วน 60:30:10 หมายถึง การใช้จ่ายเงินของโรงเรียนจะใช้บริหาร ด้านวิชาการ ร้อยละ 60 ใช้บริหารงานทั่วไป ร้อยละ 30 และใช้เป็นเงินสำรองจ่าย ร้อยละ 10 ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมากเห็นความสำคัญ ของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้โรงเรียนมีชื่อเสียงให้เป็นที่นิยม ได้ และนอกจากนี้โรงเรียนย่อมจะได้รับการสนับสนุนทางด้านต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยในการบริหาร จากแหล่งอื่น ๆ เป็นอย่างดีอีกด้วย

3. ด้านการบริหารงานธุรการ จัดว่าเป็นการบริหารงานที่มีความสำคัญงานหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานในด้านอื่น ๆ เป็นไปอย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวความคิดของ แฮร์ริส (Harris, 1963) ที่ว่า การบริหารงานธุรการเป็นงานบริหารโรงเรียนส่วนหนึ่งที่นับว่าสำคัญอันเกี่ยวกับการจัดการใช้จ่าย การทำบัญชี ทำนุบำรุงรักษา การจัดหน่วยงาน การดูแล เกี่ยวกับการเงิน และวัสดุอุปกรณ์ให้มีประสิทธิภาพที่จะช่วยสนับสนุนให้บุคลากรของโรงเรียนใช้ความพยายามในการทำงานได้สูงสุด เพื่อช่วยให้บรรลุตามจุดหมายที่วางไว้ จากผลการวิจัยพบว่า งานธุรการที่เกี่ยวกับงานสารบรรณ ในภาพรวมผู้ให้สัมภาษณ์ระบุว่า งานสารบรรณจัดให้มีแบบฟอร์มต่าง ๆ ของราชการเพื่อใช้ในงานธุรการ ซึ่งผู้วิจัย คิดว่าในการที่มีแบบฟอร์มใช้นั้นจะทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงานทั้งผู้ปฏิบัติและผู้ที่มาติดต่อ ซึ่งสามารถกรอกรายการต่าง ๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้จัดทำให้ ซึ่งในหน่วยงานที่พัฒนาแล้วได้ใช้ระบบนี้กันมาก สำหรับทางพัสดุ ในภาพรวมผู้ให้สัมภาษณ์ระบุว่า จัดให้มีการตรวจสอบพัสดุประจำปีและจำหน่ายพัสดุตามระเบียบราชการ และได้มีการจัดให้มีการปรับซ่อมและบำรุงรักษาพัสดุเป็นประจำ

4. ด้านการบริหารงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม การบริหารงานวิชาการจัดว่าเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหาร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่า โรงเรียนที่สร้างความสำเร็จให้กับผู้ปกครองนักเรียนได้นั้น ผู้ปกครองนักเรียนมักพิจารณาจากความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนเป็นสำคัญ จึงตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการต่าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ รสรีน ปิตินันท์ ที่ได้ทำการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ งานวิชาการ งานธุรการ งานการบริหารทั่วไป งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับชุมชนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นเมื่อโรงเรียนให้ความสำคัญกับงานวิชาการมากจึงต้องมีการวางแผนงาน ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมผู้ให้สัมภาษณ์ระบุว่ามีการจัดทำแผนงานและโครงการ รวมทั้งจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การวางแผนงานวิชาการเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก เพราะจะทำให้การทำงานมีเป้าหมายและจะทำให้เกิดประสิทธิภาพได้เป็นอย่างดี

ในด้านการจัดครูเข้าสอน พบว่า ในภาพรวมมีการจัดครูเข้าสอนตรงกับความรู้ความสามารถ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสอนให้ตรงกับความรู้ความสามารถเพื่อจะให้ความรู้แก่นักเรียนได้ถูกต้องและเต็มที่ เพื่อเป็นรากฐานในการเรียนระดับอุดมศึกษาต่อไป

สำหรับการจัดทำแผนการสอนรายวิชาของครู ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมทุกคนระบุว่ามีการจัดทำแผนการสอนรายวิชาอย่างครบถ้วนและได้นำไปใช้ในการประกอบการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้การสอนเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสถียร จันทสุวรรณ (2519) ที่ระบุว่า งานวิชาการ โรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ครูได้เลือกวิชาที่จะสอนด้วยตนเองอย่างเต็มที่ นอกจากนี้โรงเรียนยังสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผลิตเอกสารประกอบการสอน รวมทั้งการผลิตสื่อการสอน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าในปัจจุบัน ผู้บริหารสนับสนุนการผลิตเอกสารและใช้ประกอบการเรียนการสอน นอกจากจะเป็นประโยชน์ในการสอนแล้วยังเป็นผลงานทางวิชาการ เพื่อพิจารณาเลื่อนตำแหน่งทางราชการได้อีกด้วย

5. ด้านการบริหารงานปกครอง จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างการบริหารงานปกครอง โดยแบ่งสายงานความรับผิดชอบในการปกครองนักเรียน และมีการรวบรวมและจัดทำหลักฐานข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนและมีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายตามแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ของกรมสามัญศึกษา ข้อ 6 เร่งพัฒนาคุณภาพของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาในด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา นอกจากนี้โรงเรียนยังมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาความประพฤติและระเบียบวินัยของนักเรียน พบว่า มีการเน้นในเรื่องความเป็นผู้นำ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมนั้น ส่วนใหญ่ความรู้ความสามารถของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องฝึกและส่งเสริมสร้างความเป็นผู้นำในอนาคต สำหรับวิธีการ จากผลการวิจัย ใช้วิธีการนำนักเรียนไปเข้าค่ายปฐมนิเทศ จัดให้มีการอบรมนักเรียนกลุ่มผู้นำ และยังมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกความเป็นประชาธิปไตย ได้แก่ การให้มีสภานักเรียนหรือคณะกรรมการนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกรมสามัญศึกษา ตามแผนพัฒนาข้อ 7 ที่ว่า เร่งพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียนให้ผู้เรียนมีศีลธรรม มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย ความรับผิดชอบ ขยัน ประหยัด สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ และมีส่วนร่วมในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

6. ด้านการบริหารงานบริการ จากการวิจัยพบว่า การจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้ในภาพรวมโรงเรียนจัดอยู่ในเกณฑ์ดี คือ จัดให้มีน้ำดื่มน้ำใช้แยกจากกัน จัดให้มีความสะอาด มีอุปกรณ์พร้อม ซึ่งสอดคล้องกับ รวีวรรณ ชุ่มชัย (2536) ที่กล่าวว่า การจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้ควรมีการสำรวจสภาพและคุณภาพของน้ำดื่มน้ำใช้ และอุปกรณ์ในการอำนวยความสะดวก ส่วนการจัดบริการโภชนาการ พบว่า ในภาพรวม ได้จัดให้แม่ค่านำอาหารมาขายในโรงเรียน มีอาจารย์คอยดูแล ซึ่งสอดคล้องกับ จรินทร์ ธานีรัตน์ (2529) ที่กล่าวว่า การสุขาภิบาลเกี่ยวกับอาหาร ได้แก่ การจัดสถานที่ในการเตรียมอาหาร สถานที่รับประทานอาหาร ความสะอาดเกี่ยวกับอาหาร ตลอดจนการรู้จักหลักในการบริโภคอาหาร และในการจัดบริการสุขภาพอนามัย พบว่า มีหลายโรงเรียนที่จัดแพทย์ไปตรวจนักเรียนในโรงเรียน โดยการจัดเป็นคลินิกในโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่านักเรียนควรจะได้รับบริการดูแลในเรื่องสุขภาพเป็นอย่างดี เพื่ออนาคตของชาติที่จะมีพลเมืองที่มีสุขภาพดี ซึ่งจะส่งผลถึงคุณภาพชีวิตของประชากรในชาติ ส่วนการบริการด้านห้องสมุด พบว่า มีการใช้เทคโนโลยีมาใช้ เช่น ระบบการสอบถามข้อมูลแบบ Internet ซึ่งจัดได้เหมือนกับมหาวิทยาลัย ซึ่งนับว่าเป็นความก้าวหน้าและเป็นการเตรียมเยาวชนให้เป็นผู้ที่ไม่รู้อย่างกว้างขวางในอนาคต ส่วนการจัดบริการแนะแนวพบว่า เน้นในเรื่องการศึกษาต่อเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนตลอดจนผู้ปกครอง

7. ด้านการบริหารงานโรงเรียนกับชุมชน จากการวิจัยพบว่า มีการศึกษาวิถีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียนแก่ชุมชน ได้แก่ ผลงานทางด้านวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนที่ได้รับความนิยมมาก มักจะมีกิจกรรมการแข่งขันทางด้านวิชาการเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นเกียรติประวัติหรือรางวัลที่ได้รับมักจะเป็นผลงานทางด้านวิชาการ การให้บริการแก่ชุมชนในภาพรวมจะเป็นการให้บริการแก่ชุมชนทางด้านอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก ส่วนการจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน พบว่า ในภาพรวมโรงเรียนมีการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ในวันสำคัญและเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ในภาพรวมโรงเรียนได้ให้ความสำคัญของวันสำคัญและเทศกาลต่าง ๆ ของชุมชน และเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน มีการจัดตั้งองค์กรเพื่อสนับสนุนโรงเรียน ได้แก่ สมาคมผู้ปกครองและครู ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าทุกโรงเรียนมีสมาคมผู้ปกครองและครู เพราะจะช่วยเหลือและสนับสนุนโรงเรียนด้านการเงิน วัสดุ หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนไม่สามารถจัดหาใช้ในการเรียนการสอนได้ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการบริหารงานโรงเรียน

ปัญหาของการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก มีดังต่อไปนี้

1. ปัญหาด้านการบริหารงานทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องแผนงานและสารสนเทศยังจัดไม่เป็นระบบที่ดีพอ ซึ่งสาเหตุมาจากการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านนี้โดยเฉพาะ ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน สำหรับข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการวางแผนจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านนี้โดยเฉพาะ และปฏิบัติหน้าที่ประจำโดยไม่ต้องทำการสอน ซึ่งโรงเรียนอาจดำเนินการโดยส่งบุคลากรไปอบรมทางด้านการวางแผนและสารสนเทศ ตลอดจนการนำเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์มาใช้บันทึกจัดทำข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า งานแผนงานและสารสนเทศเป็นงานสำคัญที่จะเป็นข้อมูลแก่ผู้บริหาร เพื่อนำไปใช้ในการบริหารงานโรงเรียน ดังนั้น จึงสมควรที่จะต้องมีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นระบบที่สามารถเรียกข้อมูลมาใช้ได้ทันที จึงจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการจัดทำแผนงานและสารสนเทศ และควรจะเป็นผู้ที่ไม่ต้องทำการสอน มิฉะนั้นอาจจะทำให้งานไม่มีประสิทธิภาพได้ และควรนำเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์มาช่วยในการบันทึกจัดทำข้อมูลเพื่อการปฏิบัติงาน มีความสะดวกและรวดเร็วขึ้น

2. ปัญหาด้านการบริหารงานธุรการ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมมีปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรมีการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับงานธุรการน้อย ซึ่งสาเหตุมาจากขาดการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนมีบุคลากรจำนวนมาก และบุคลากรไม่สนใจที่จะรับทราบสำหรับข้อเสนอแนะ คือ ควรหาวิธีการประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนได้รับทราบ จัดทำเป็นคู่มือแจก จัดส่งเรื่องที่จะประชาสัมพันธ์ให้ทราบไปยังฝ่าย/หมวดวิชา/งาน และให้เซ็นชื่อรับทราบ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก ส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ซึ่งมีจำนวนนักเรียนและบุคลากรเป็นจำนวนมากประกอบด้วยห้องพักของครู-อาจารย์จะอยู่ตามตึกอาคารต่าง ๆ ทั่วบริเวณโรงเรียน ดังนั้น การประชาสัมพันธ์เรื่องต่าง ๆ อาจจะไม่ทั่วถึง สำหรับข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยเห็นว่า เรื่องหรือประกาศ^{ภาค}ที่จะให้ทุกคนทราบ ควรจะทำเป็นป้ายประกาศที่เหมาะสมตั้งไว้ที่บริเวณเห็นชื่อปฏิบัติงาน เพื่อให้ทุกคนได้รับทราบและถ้าเป็นเรื่องด่วนควรจัดคนสำหรับนำหนังสือไปให้ยังฝ่าย/หมวดวิชาหรืองาน เพื่อแจ้งให้บุคลากรทราบพร้อมกันให้เซ็นชื่อรับทราบทุกครั้งด้วย

3. ปัญหาการบริหารงานด้านวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมมีปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอนขาดการนำวิธีการสอนแบบใหม่มาใช้ในการสอน ซึ่งสาเหตุมาจากครูสอนแต่เนื้อหาวิชาเพื่อมุ่งเข้ามหาวิทยาลัย และถ้าใช้การสอนแบบใหม่จะต้องใช้สื่อการสอนต่าง ๆ ซึ่งครูไม่เข้าใจวิธีใช้ และทำให้สอนเนื้อหาวิชาได้น้อย ข้อเสนอแนะ คือ ควรจัดนิเทศวิธีการสอนและการใช้สื่อ

สนับสนุนการผลิตสื่อ มีการจัดหา แนะนำการใช้สื่อ และควรมีห้องศูนย์สื่อประจำหมวดวิชา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก ถ้าพิจารณาพื้นฐานทางด้านสถิติปัญหาของนักเรียนจะอยู่ในเกณฑ์ที่ดี สามารถเรียนรู้ได้รวดเร็ว และรับเนื้อหาวิชาได้มาก ซึ่งนักเรียนเหล่านี้มีความสนใจต่อการเรียนมาก และเป้าหมายสำคัญคือ การสอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ดังนั้น ครู-อาจารย์จึงมุ่งที่จะสอนโดยให้ความรู้ทางด้านเนื้อหาวิชาให้ได้มากที่สุด จนขาดกระบวนการเรียนการสอนที่ถูกต้อง เพราะถ้าสอนเป็นกระบวนการอาจจะทำให้เกิดความล่าช้าในการเตรียมอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่า หากต้องการให้ครู-อาจารย์ใช้วิธีการสอนแบบใหม่ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ จะต้องปรับปรุงข้อสอบ ซึ่งไม่ใช่ตามแต่เนื้อหาวิชาอย่างเดียว ควรถามในเรื่องของวิธีการ หรือกระบวนการในการทำกิจกรรมระหว่างเรียนด้วย

4. ปัญหาการบริหารงานปกครอง ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาความประพฤติและระเบียบวินัยของนักเรียน ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากครู-อาจารย์เท่าที่ควร ซึ่งสาเหตุมาจากครู-อาจารย์ส่วนใหญ่ทำหน้าที่สอนอย่างเดียว งานที่เกี่ยวกับความประพฤติและระเบียบวินัย จะต้องเป็นหน้าที่ของอาจารย์ฝ่ายปกครอง นโยบายและแนวปฏิบัติไม่ชัดเจน ขาดการประชาสัมพันธ์งานปกครองและการพิจารณาความดีความชอบของผู้ปฏิบัติงาน สำหรับข้อเสนอแนะคือ ผู้บริหารจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับงานปกครองนักเรียนเป็นหน้าที่ของครู-อาจารย์ทุกคน จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับเป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน มีการประชาสัมพันธ์งานปกครองและการพิจารณาความดีความชอบของครู-อาจารย์ที่ปฏิบัติงานด้วยความเป็นธรรม ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก ถ้าพิจารณาในด้านความประพฤติและวินัยของนักเรียนแล้วในภาพรวม จะเป็นนักเรียนที่มีความประพฤติและวินัยดีเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็ยังมีนักเรียนส่วนหนึ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข ในขณะที่เดียวกับครู-อาจารย์ก็มุ่งที่จะสอนวิชาความรู้กันเป็นส่วนใหญ่ โดยไม่ค่อยคำนึงถึงเรื่องความประพฤติและมีความคิดว่าครู-อาจารย์ นอกจากงานสอนซึ่งเป็นหน้าที่ประจำแล้ว ครู-อาจารย์แต่ละคนก็มีงานอื่น ๆ ที่จะต้องรับผิดชอบ ดังนั้น งานเกี่ยวกับความประพฤติและวินัยควรจะเป็นหน้าที่ของครู-อาจารย์ฝ่ายปกครอง และอีกประการหนึ่งงานเกี่ยวกับความประพฤติและวินัยของนักเรียน เป็นงานที่จะต้องเกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน ซึ่งครู-อาจารย์ไม่ต้องการที่จะมีปัญหากับนักเรียน สำหรับเรื่องนี้อาจเป็นสาเหตุอีกประการหนึ่ง คือ แนวทางการปฏิบัติไม่ชัดเจน การปฏิบัติของครู-อาจารย์แตกต่างกัน ทำให้เกิดความสับสนผิดพลาด ครู-อาจารย์จึงไม่ต้องการที่จะทำหน้าที่ดูแลพัฒนา

ความประพฤติและวินัยของนักเรียน อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหารควรมีการประชุมชี้แจงถึงภาระหน้าที่ในการปกครองนักเรียนให้ครูทุกคนได้รับทราบและกำหนดแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน มีการแบ่งสายงาน กำหนดครู-อาจารย์รับผิดชอบในหน้าที่และงานต่าง ๆ และมีการประชาสัมพันธ์งานให้ทุกคนได้รับทราบ

5. ปัญหาการบริหารงานบริการ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมมีปัญหาเกี่ยวกับห้องน้ำ ห้องส้วมชำรุดบ่อย และไม่สะอาด ซึ่งสาเหตุมาจากโรงเรียนมีนักเรียนเป็นจำนวนมาก นักเรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือในการบำรุงรักษา ผู้ดูแลรักษาต้องทำงานหลายอย่าง โรงเรียนมีงบประมาณไม่เพียงพอในการบำรุงรักษา สำหรับข้อเสนอแนะคือ ครู-อาจารย์ต้องช่วยกันสั่งสอนอบรมนักเรียน เพิ่มการทำมาความสะอาดให้บ่อยขึ้น จัดกิจกรรมรณรงค์รักษาความสะอาดและโรงเรียนควรจัดงบประมาณให้เพียงพอ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษานานาชาติมีนักเรียนมาก ส่วนใหญ่จะมีปัญหาเกี่ยวกับห้องน้ำห้องส้วมชำรุดและไม่สะอาด เพราะมีผู้ใช้มาก ดังนั้นโรงเรียนจะต้องจัดหาผู้ทำความสะอาดให้มากขึ้น และจัดงบประมาณอย่างเพียงพอ ตลอดจนการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีเกี่ยวกับการใช้ห้องน้ำห้องส้วมร่วมกัน

6. ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนกับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมมีปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียนมีการจัดทำแผนเกี่ยวกับงานโรงเรียนกับชุมชนน้อย ซึ่งสาเหตุมาจากโรงเรียนมีภารกิจในการจัดการเรียนการสอนมาก โรงเรียนไม่ได้จัดตั้งเป็นคณะกรรมการดำเนินงานสำหรับข้อเสนอแนะคือ โรงเรียนควรจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโรงเรียนกับชุมชนโดยเฉพาะ โรงเรียนควรให้ความสำคัญแก่ชุมชนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ นพชัย รัชธรรม (2522) ที่พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 1 ปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับน้อย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก จะเป็นโรงเรียนที่มีลักษณะใหญ่ มีจำนวนบุคลากรและนักเรียนมาก ดังนั้น ภารกิจที่จะต้องจัดการเรียนการสอน ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ มีจำนวนมากสำหรับชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้โรงเรียน ซึ่งเป็นสังคมที่เจริญ เป็นย่านธุรกิจ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายและทำธุรกิจ ซึ่งมักจะไม่ค่อยมีเวลาที่จะติดต่อสัมพันธ์กับโรงเรียน หากจะมีก็มักจะเป็นช่วงที่บุตรหลานจะเข้าเรียนในโรงเรียน ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงมีอยู่ในระดับน้อย อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนควรพิจารณาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มากขึ้น โดยมีนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในฐานะที่โรงเรียนเป็นหน่วยราชการที่มีหน้าที่ให้บริการทางการศึกษาแก่เยาวชน โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในชุมชนใกล้โรงเรียน เพื่อให้ในอนาคตโรงเรียนจะได้เป็นสมบัติของชุมชนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. กรมสามัญศึกษาควรมีส่วนในการผลักดันให้โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ได้รับความนิยมนามาก มีอิสระในการปรับหลักสูตรหรือจัดทำหลักสูตรขึ้นใช้เอง เพื่อนำมาใช้ให้เกิดการเรียนการสอนของนักเรียนที่มีสติปัญญาดี ซึ่งจะเป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น
2. โรงเรียนควรมีการพัฒนาแผนงานและสารสนเทศ ให้เป็นระบบที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. กรมสามัญศึกษา ควรมีส่วนในการพิจารณา ครูที่ทำหน้าที่สนับสนุนการสอนให้มีความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ โดยเฉพาะงานที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ควรถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติการสอน เช่นเดียวกับครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน เพื่อเป็นขวัญกำลังใจและความเจริญก้าวหน้าของครูที่ทำหน้าที่สนับสนุนการสอนและจะสามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนครูทางด้านนี้อีกด้วย
4. โรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อการสอนและนำนวัตกรรมแผนใหม่มาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มากขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนให้ถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น
5. โรงเรียนควรให้ครูเอาใจใส่และให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา ด้านความประพฤติ ความมีระเบียบวินัยของนักเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
6. โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ให้สะดวกสะอาด มีความร่มรื่นสวยงามและมีบรรยากาศทางวิชาการ ตลอดจนการบริการทางด้านสาธารณสุข และการบริการทางด้านอื่น ๆ อย่างเพียงพอ เพื่อสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น
7. โรงเรียนควรมีแผนงานและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ชัดเจน เพื่อสะดวกในการร่วมกิจกรรม และการให้บริการแก่ชุมชนในฐานะที่โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในอนาคต

ควรศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ได้รับความนิยมน้อย
สังกัดกรมสามัญศึกษา